

11.12.2012

Dnro 3709/2/10

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Maija Sakslin

Esittelijä: Esittelijäneuvos Eero Kallio

SAAMENKIELISILLE TELEVISIOUUTISILLE PAREMPI LÄHETYSAIKA

1 LÄHTÖKOHTA

Havaitsin syksyllä 2010 julkisuudessa olleista tiedoista, että saamenkielisten televisioutisten lähetyksajat entisen Lapin läänin eteläpuolella olivat suorastaan epäinhimilliset. Tuolloin ne lähetettiin ruotsinkielisellä FST5-kanavalla muun ohjelma-ajan jälkeen. Lähetyksaika oli yleensä puolenyön tuntumassa. Ruotsin ja Norjan televisioyhtiöt sen sijaan lähettivät ja lähettävät nytkin saamenkieliset uutiset koko maassa parhaaseen katseluaikaan. Ruotsin Tv 2 näytti maanantaista perjantaihin kello 18.30 ennen kello 18.45 alkavia suomenkielisiä uutisia ja Norjan NRK 1 kello 17.40.

Yleisradio Oy:n taholta on julkisuudessa puolustettu myöhäisiä lähetyksaikoja muun muassa sillä, että Suomessa uutiset lähetetään uusintana aamupäivisin. Tämä kuitenkin ei mielestäni korjaa tilannetta, vaikka sinänsä hyvä lisä onkin.

Totesin, että saamenkielisten uutisten lähettäminen on kiistatta yleisradion julkisen palvelun tehtävä, joka kuuluu eduskunnan oikeusasiamiehen valvonnan piiriin. Vaikka laillisuusvalvontaa ei ole yleensä ulotettu koskemaan yksittäisiä ohjelmia, pidin saamenkielisten uutisten lähetyksajankohtaa perustuslaissa tarkoitettuna yhdenvertaisuuskysymyksenä sekä perustuslain 17 §:n 2 momentissa säädettyinä saamelaisien oikeutena alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan. Otin asiaa arvioidessani huomioon myös sen, että saamelaisilla on EU:n ainoana alkuperäiskansana erityinen asema vähemmistöjen keskuudessa.

Koska asia on Yleisradio Oy:n julkisen palvelun tehtävän hoitamisen kannalta erittäin tärkeä erityisesti kansallisen vähemmistön ja alkuperäiskansan kohtelun sekä yhdenvertaisuuden näkökulmasta, katsoin tarpeelliseksi ottaa asian omana aloitteena tutkittavakseni.

2 SELVITYS

Asian tutkimista varten pyysin Liikenne- ja viestintäministeriötä hankkimaan Yleisradio Oy:n selvityksen sekä kantelun tutkimiseksi tarvittavan muun selvityksen sekä antamaan oman lausunnon asiassa. Liikenne- ja viestintäministeriö toimitti minulle myös Saamelaiskäräjien lausunnon.

2.1 Yleisradio Oy:n selvitys

Yleisradio Oy toteaa kanavapäällikön 19.11.2011 allekirjoittamassa selvityksessä, että Norjan Karasjoella sijaitsevan saamenkielisten uutisten, Oddasatin, yhteisen keskustointituksen koostama uutislähetys otetaan vastaan Suomen puolella satelliitilla arkisin klo 18.30. Tästä alkaa lähetyksen kääntäminen Helsingissä suomeksi ja Kiirunassa ruotsiksi. Tämä suomeksi ja ruotsiksi käännetty versio on valmis lähetettäväksi samana iltana aikaisintaan kello 21.30.

Pohjois-Suomessa asuvilla saamenkielisillä on mahdollisuus nähdä Oddasat arkisin klo 19.10 FST5-kanavalla. Lähetykset myös uusitaan tiistaista perjantaihin TV2:ssa klo 8.50. Oddasat - lähetykset löytyvät myös Yle Areenasta suomeksi ja ruotsiksi tekstitettyinä. Lähetykset ovat katsottavissa viikon ajan lähetyspäivästä.

Yleisradio Oy:n mukaan kello 21:n jälkeinen aika on television keskeisintä katseluaikaa. Television broadcasting luonteeseen kuuluu mahdollisuus saavuttaa suuriakin yleisöjä ja palvella asiakkaita laajasti, erilaiset katselumotiivit tunnistuen. Yleisradio pyrkii tehtävänsä mukaisesti myös huolehtimaan siitä, että mahdollisimman moni asiakas kokee saavansa tv-maksulleen parhaan vastineen ja yhtiön resurssit hyödynnetään tehokkaasti.

Yleisradio esittää kello 21 -23 yleisradion eri tv-kanavilla suuren osan kotimaisesta ohjelmastollistään, kuten ajankohtaisohjelmista, draamasta, dokumenteista ja keskusteluohjelmista. Vaikka isot katsojamäärät eivät Yleisradio Oy:n selvityksen mukaan "ns. prime timessekaan ole Yleisradion ensisijaisia tavoitteita, liikkuvat edellä mainittujen ohjelmagenrien katsojamäärät silti sadoissa tuhansissa, enimmillään liki miljoonassa".

Yleisradio korostaa selvityksessään, että se on ottanut saamenkielisen väestön tarpeet määrätietoisesti huomioon ja laajentanut palveluaan kaikissa välineissään: televisiossa, radiossa ja internetissä.

Yleisradio Oy katsoo, että se palvelee Yle.fi:n internet-sivujen kautta monipuolisesti myös sitä saamenkielistä yleisöä, joka asuu Saamen radion kuuluvalle alueelle ulkopuolella. Yle Saamen radion nettisivut uudistuivat kesäkuussa 2010. Uudistus oli osa Ylen maakuntaradioiden kehittämisprojektia.

Television kohdalla Yleisradio Oy:n mukaan viime kädessä kyse siitä kuinka pitkälle pienten erityisyleisöjen palvelu viedään vaarantamatta joukkotiedotusvälineenä toimivan television kykyä puhutella laajaa yleisöä kiinnostavilla sisällöillä. Yleisradio Oy:n mukaan on selvää, että tämä niin sanottu suuri yleisö kokisi oman palvelunsa merkittävästi heikentyvän jos saamenkielinen uutislähetys sijoitettaisiin keskeisimpään ilta-aikaan.

2.2

Liikenne- ja viestintäministeriön lausunto

Liikenne- ja viestintäministeriö toteaa lausunnossaan, että Yleisradio Oy:stä annetun lain (1380/1993) 7 §:n mukaan yhtiön tehtävänä on tuoda täyden palvelun televisio- ja radio-ohjelmisto siihen liittyvine oheis- ja lisäpalveluineen jokaisen saataville yhtäläisin ehdoin. Näitä ja muita julkiseen palveluun liittyviä sisältöpalveluja voidaan tarjota kaikissa televerkoissa. Lain 7 §:n 2 momentin 4 kohdan mukaan julkisen palvelun ohjelmatoiminnan tulee erityisesti kohdella ohjelmatoiminnassa yhtäläisin perustein suomen- ja ruotsinkielistä väestöä, tuottaa palveluja saamen, romanin ja viittomakielellä sekä soveltuvin osin myös maan muiden kieliryhmien kielellä.

Liikenne- ja viestintäministeriö toteaa selvityksessään edelleen, että valtioneuvostolla ei ole toimivaltaa Yleisradio Oy:n julkista palvelua ja siihen liittyvää ohjelmatoimintaa koskevissa asioissa. Yhtiöstä annetun lain 6 §:n mukaan yhtiön hallintoneuvoston tehtävänä on huolehtia ja valvoa, että julkisen palvelun ohjelmatoiminnan mukaiset tehtävät tulevat suoritetuiksi ja antaa Saamelaiskäräjiä asiasta kuultuaan joka toinen vuosi kahta toimintavuotta käsittävä kertomus eduskunnalle.

Yleisradion hallintoneuvoston kertomuksessa eduskunnalle 2007–08 on kappale "Saamelaisohjelmien tulevaisuutta Yle suunnittelee yhdessä Ruotsin (SVT,SR) ja Norjan (NRK) yhtiöiden kanssa. Suunnitelmassa laaditaan saamelaisohjelmien strategiaa 2010–2014. Strategian

painopistealueina ovat uutisten ja lastenohjelmien kehittäminen ja mahdollinen lisääminen. Suunnitelmassa arvioidaan myös yhtiöiden mahdollisuuksia panostaa lisää muille ohjelmistoalueille. Strategiassa arvioidaan myös tapoja parantaa saamelaisohjelmien jakelua kotiseutualueen ulkopuolelle. Pohjoismainen pääjohtajakokous käsittelee strategiaa tammikuussa 2010".

Liikenne- ja viestintäministeriön saamien tietojen mukaan strategia ei ole vielä valmistunut. Mainitun kokouksen päätösten pohjalta yleisradioyhtiöt ovat kuitenkin käynnistäneet strategian valmisteluun liittyvän tutkimuksen saamelaisten mediankäytöstä.

Liikenne- ja viestintäministeriö asetti 12.2.2008 työryhmän, jonka tehtävänä oli tehdä ehdotuksia Yleisradio Oy:n julkisen palvelun määrittelystä ja laajuudesta sekä Yleisradio Oy:n rahoituksen järjestämisestä. Työryhmä jätti raporttinsa ministeriölle 23.4.2009. Työryhmän raportissa ei ole saamenkielisiä mediapalveluja koskevia ehdotuksia.

Liikenne- ja viestintäministeriö pitää saamenkielisten viestintäpalvelujen, mukaan lukien uutistoiminta kehittämistä erittäin tärkeänä. Ministeriö kiinnittää tässä yhteydessä huomiota myös uusien laajakaistaverkkojen ja päätelaitteiden tarjoamiin mahdollisuuksiin.

2.3

Saamelaiskäräjien lausunto

Saamelaiskäräjät toteaa lausunnossaan, että se on eri yhteyksissä kiinnittänyt huomiota samoihin epäkohtiin YLE:n saamenkielisen ohjelmatarjonnan osalta kuin eduskunnan oikeusasiamies selvityspyynnössään. Saamelaiskäräjien huomiot eivät ole johtaneet muutokseen YLE:n saamenkielisten uutisten ja muun saamenkielisen ohjelmatarjonnan osalta. Saamenkielisten televisiouutisten (Oddasat) lähetysten ajankohtaan tulee saada parannus ja ne tulee lähettää Ruotsin ja Norjan televisioyhtiöiden tapaan parhaaseen katseluaikaan näkymään koko maassa kansalliskielillä tekstitettyinä siten, että ne lähetetään säännöllisesti määrättyllä kanavalla. Uutisten uusintalähetys seuraavan päivän aamupäivisin ei ole ratkaisu asiaan, koska aamuisin nuoret ja aikuiset ovat töissä ja lähetysten ulottumattomissa. Uutiset ovat tällöin jo vanhentuneita.

Saamenkieliset lähetykset sekä tekstitetyt TV-uutiset myöhäisillassa palvelevat saamenkielistä väestöä, mutta ne välittävät myös tietoa valtaväestölle saamelaisista alkuperäiskansana ja saamelaiskulttuurista, mikä osaltaan lisää ja edistää suvaitsevaisuutta yhteiskunnassa.

3

RATKAISU

3.1

Yleistä

Saamenkieliset uutiset "Oddasat" lähetetään Lapissa päivittäin kello 19.10–19.25 FST5-kanavalla (nykyisin Fem). Muualla Suomessa saamenkieliset uutiset lähetetään suomeksi tekstitettynä TV-1:ssä muun ohjelma-ajan jälkeen yleensä puolilta öin ja uusinta seuraavana aamupäivänä, yleensä kello 10.55 TV 2:ssa. Esimerkiksi nyt viikolla 50 aikaisin lähetysajankohta TV 1:ssä on 23.15 ja myöhäisin kello 00.40.

Saamenkielisten uutisten myöhäinen lähetysaika on ongelmallinen saamelaisten kotiseutualueen ulkopuolella asuvien, niin saamelaisten kuin muidenkin henkilöiden kannalta. Ruotsissa ja Norjassa on kiinteä lähetysaika alkuillasta koko maassa. Saamen Radion Yle Saamen päällikkö totesi 12.6.2012 toimittamani tarkastuksen yhteydessä, että uutisten tekstittäminen ei ole ongelma eikä este aikaisemmalle lähetysajankohdalle.

Saamen Radion Yle Saamen päälikkö kertoi tarkastuksen yhteydessä Erja Ruuhomaan vuonna 2011 tekemästä tutkimuksesta ”Saamelaisten mediankäyttö Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa keväällä 2011”. Tutkimuksessa haastateltiin Suomessa 267, Ruotsissa 500 ja Norjassa 267 äidinkieleltään saamelaista henkilöä. Suomessa haastatelluista 70 prosenttia oli vähintään melko tyytyväisiä YLE:n saamenkieliseen radio-ohjelmatarjontaan.

Sen sijaan saamenkieliseen TV-tarjontaan eivät haastatellut olleet kovinkaan tyytyväisiä, sillä vain kolmannes Suomen saamelaisista oli vähintään melko tyytyväisiä. Tyytymättömiä saamenkieliseen TV-tarjontaan oli Suomessa 22 prosenttia. Norjassa oltiin tyytyväisimpiä ja Ruotsissa toiseksi tyytyväisimpiä TV-tarjontaan.

Totean, että Suomessa asuu noin yhdeksäntuhatta saamelaista. Heistä yli 60 prosenttia asuu kotiseutunsa ulkopuolella. Yksistään pääkaupunkiseudulla heitä on arvioitu asuvan noin tuhat. Tämä asettaa saamenkieliselle tiedonvälitykselle uudenlaisia vaatimuksia. Saamelais-ten lisäksi saamenkielisillä uutisilla on merkitystä myös muille, koska ne tekstitetään sekä suomeksi että ruotsiksi. Tekstitys tarjoaa valtaväestölle tilaisuuden saada sellaista tietoa saamelaisia ja saamelaisaluetta koskevien uutisten sisällöstä, jota muut uutislähetykset eivät tarjoa.

Saamenkielisten uutisten voidaan katsoa lisäävän yleisesti tietoa saamelaisia koskevista tapahtumista ja yhteiskunnallista kysymyksistä. Yhteispohjoismaisen saamelaisen näkökulman välittäminen valtaväestölle on omiaan edistämään suvaitsevaisuutta. Pidän merkittävänä myös sitä, että uutisissa tuodaan usein esiin myös muiden alkuperäiskansojen tapahtumia.

Uutisten lähetyksistä on käyty julkista keskustelua aikaisemminkin. Niiden tiimoilta on kerätty myös kansalaisadresseja, mutta ne eivät ole johtaneet muutoksiin. Eduskunnassa asia oli esillä kansanedustaja Päivi Räsänen kirjallisen kysymyksen yhteydessä (KK 77/2007 vp). Viestintäministeri Suvi Linden vastasi kysymykseen. Hän totesi vastauksessaan vallitsevan tilanteen ja korosti sitä, että saamenkieliset televisiouutiset (Oddasat) on seurattavissa yleisradion nettisivujen kautta suomeksi tekstitettynä välittömästi ensilähetysten jälkeen kello 18.15.

Yleisradio Oy:stä annetun lain 6 §:n mukaan yhtiön hallintoneuvosto antaa julkisen palvelun toteutumisesta joka toinen vuosi kahta toimintavuotta käsittävän kertomuksen eduskunnalle. Vuoden 2013 voimaan tulevan lainmuutoksen jälkeen kertomus tulee antaa joka vuosi. Ennen kertomuksen antamista hallintoneuvoston tulee kuulla Saamelaiskäräjä.

Eduskunta käsitteli syksyllä 2009 viimeisintä Yleisradio Oy:n hallintoneuvoston tällaista kertomusta, joka koski vuosia 2007 ja 2008 (K 14/2009 vp). Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta totesi kertomuksesta antamassaan mietinnössä (LiVM 24/2009 vp) muassa seuraavaa:

"Yleisradio suunnittelee saamelaisohjelmien tulevaisuutta yhdessä Ruotsin (SVT, SR) ja Norjan (NRK) yleisradioyhtiöiden kanssa. Suunnitelman mukaan laaditaan saamelaisohjelmien strategia 2010-2014, jota Pohjoismaisten yhtiöiden pääjohtajakokous käsittelee tammikuussa 2010. Strategian painopistealueina ovat uutisten ja lastenohjelmien kehittäminen ja mahdollinen lisääminen. Suunnitelmassa arvioidaan myös yhtiöiden mahdollisuuksia panostaa lisää muille ohjelmistoalueille ja tapoja parantaa saamelaisohjelmien jakelua kotiseutun ulkopuolelle. Valiokunta korostaa, että saamen kielet ovat uhanalaisia. Yleisradio on keskeisessä asemassa saamen kielten tukemisessa ja saamen kieliä puhuvien aikuisten ja erityisesti lasten ja nuorten identiteetin vahvistamisessa. Tämän vuoksi valiokunta kannustaa edellä mainitun saamelaisohjelmien strategian laadintaan ja sen toimeenpanoon."

Liikenne- ja viestintävaliokunta on mitä ilmeisimmin saanut sen käsityksen, että myös Yleisradio Oy osallistuu saamenkielisten uutisten ja lastenohjelmien kehittämiseen ja lisäämiseen. Saamani selvityksen perusteella en kuitenkaan havainnut mitään kehitystä ainakaan lähetyssaikojen osalta. Saamenkielisten uutisten lähetyssajankohdassa Suomi erottuu ikävällä tavalla muista Pohjoismaista. Käsitykseni mukaan kysymys ei ole lähetyssajan lisäämisestä eikä siten myöskään taloudellisten edellytysten puuttumisesta. Lähetyssajankohdan valinnan todellinen syy on jossakin muualla. Kuitenkaan Yleisradio Oy:n neljältä valtakunnalliselta televisiokanavalta saamenkielisille uutisille lähetyssaika on osoitettu vasta muun lähetyssajan jälkeen.

Perustuslain 109 §:n mukaan Oikeusasiamiehen tulee valvoa, että tuomioistuimet ja muut viranomaiset sekä virkamiehet, julkisyhteisön työntekijät ja muutkin julkista tehtävää hoitaessaan noudattavat lakia ja täyttävät velvollisuutensa. Tehtäväänsä hoitaessaan oikeusasiamies valvoo perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutumista.

Perustuslain 17 §:n 2 momentissa korostetaan saamelaisten oikeuksia oikeus ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan. Perustuslain 22 §:n mukaan julkisen vallan on turvattava perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutuminen.

Suomi on sitoutunut useisiin kansainvälisiin sopimuksiin, jotka sisältävät velvoitteita vähemmistön aseman edistämiseksi. Tällaisista sopimuksista mainittakoon Euroopan neuvoston kansallisten vähemmistöjen suojelua koskevan puiteyleissopimus, joka saatettiin voimaan 1.2.1998 (Asetus 12/98) sekä samana vuonna voimaan tullut alueellisia kieliä tai vähemmistökieliä koskevan Eurooppalainen peruskirja. Saamelaiset alkuperäiskansana ja heidän kielensä ja kulttuurinsa ovat siten erityisen suojelun kohteena sekä kansallisessa valtiosäännössä että kansainvälisissä sopimuksissa, jotka velvoittavat Suomea.

Yleisradio Oy toteaa vuoden 2010 yleisökertomuksessaan internet-sivuillaan, että ruotsinkielinen väestö antaa Ylelle korkeimman arvosanan erityisesti suomenruotsalaisen kulttuurin rikastamisesta. Vastaavaa ei voitane todeta saamelaisväestön osalta. Käytössäni olleessa Erja Ruohomaan vuonna 2011 tekemässä tutkimuksessa ”Saamelaisten mediankäyttö Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa keväällä 2011” todetaan, että tutkimuksessa haastatellut Suomen saamelaiset eivät olleet kovinkaan tyytyväisiä saamenkieliseen TV-tarjontaan, sillä vähintään melko tyytyväisiä Suomen saamelaisista oli vain kolmasosa. Tyytymättömiä oli Suomessa 22 prosenttia. Norjassa oltiin tyytyväisimpiä ja Ruotsissa toiseksi tyytyväisimpiä TV-tarjontaan.

Television merkityksestä todetaan Yleisradio Oy:n teettämässä tutkimuksessa muun muassa, että televisio on vahvistanut asemaansa suomalaisten tärkeimpänä tiedotusvälineenä. Lähes 40 prosenttia 15–79-vuotiaista suomalaisista ei voisi kuvitellakaan luopuvansa televisiosta. Medioiden arvostus 2010 -tutkimuksen mukaan television vahvuus on se, että se pitää ajan tasalla maailman tapahtumista ja ilmiöistä. Televisio on myös puheenaiheiden luoja: 69 % vastaajista keskustelelee vähintään viikoittain tv-ohjelmasta tai sen esiin nostamasta aiheesta. Tiedot ovat peräisin Ylen internet-sivuilta (11.12.2012 <http://yle.fi/yleista/2010/yk/>).

Yleisradio Oy:n hallintoneuvoston puheenjohtaja, kansanedustaja Kimmo Sasi toteaa katsauksessaan Ylen internet-sivuilla seuraavaa:

”Yleisradion tärkein tehtävä on kuitenkin tuottaa maan laadukkainta ja sivistävintä ohjelmistoa. Tämä on se linja, jolla julkinen palvelu täyttää tehtävänsä ja erottuu.” (11.12.2012 [Http://yle.fi/yleista/2010/vk/tk_hallintoneuvoston_pj.php](http://yle.fi/yleista/2010/vk/tk_hallintoneuvoston_pj.php))

Saamenkieltä käyttävän väestön määrä Suomessa on pieni. Tämänkin vuoksi omalla kielellä lähetettävillä televisiuutisilla erittäin suuri merkitys kielen ja kulttuurin säilyttämisessä ja vahvistamisessa.

Saamenkielisten uutisten sivistävä merkitys on tullut esiin merkittävällä tavalla myös yleisemmin, sillä saamenkieliset uutiset "Oddasat" sai kuluvana vuonna Kouran (koulutusrahaston) vuoden sivistysteko palkinnon 10.000 euroa. Yleisradio jättää kuitenkin pitkälti hyödyntämättä mahdollisuuden rikastuttaa uutistarjontaa saamenkielisillä uutisilla, kun se lähettää ne puolen yön aikoihin eli silloin kun valtaosa väestöstä nukkuu.

3.2

Johtopäätökset

Saamenkielisten uutisten lähettäminen on kiistatta yleisradion julkisen palvelun tehtävä, joka kuuluu eduskunnan oikeusasiamiehen valvonnan piiriin. Vaikka laillisuusvalvontaa ei ole yleensä ulotettu koskemaan yksittäisiä ohjelmia, pidän saamenkielisten uutisten lähetyksien kohtaa asiana, jolla on yhtymäkohtia perustuslaissa turvattuihin yhdenvertaiseen kohteluun, syrjinnän kieltoon sekä kansallisen vähemmistön ja alkuperäiskansan oikeuksien turvaamiseen.

Olen samaa mieltä Yleisradio Oy:n kanssa siitä, että internetin käyttö lisääntyy ja että sen merkitys kasvaa. Uutislähetysten huonolle lähetykselle ei kuitenkaan riitä perusteeksi se, että uutiset on mahdollista katsoa myös internetistä. Pidän internetin välityksellä tapahtuvaa uutis-seurainta täydentävänä mahdollisuutena. Lisäksi internet-uutisten saavutettavuus on etenkin ikääntyneen väestön ja lasten kannalta haasteellista. Kun pidän tärkeänä saamenkielisten uutislähetysten tehtävää myös koko väestön tiedonsaannin kannalta, ei internet tarjoa vaihtoehtoa säännölliselle lähetyksien kohdalle.

Yleisradio Oy:n tähän omaan aloitteeseen antamassa selvityksessä pidetään selvänä, että niin sanottu suuri yleisö kokisi oman palvelunsa merkittävästi heikentyvän, jos saamenkielinen uutislähetys sijoitettaisiin keskeisimpään ilta-aikaan. Selvityksessä ei esitetä väitteen tueksi hyväksyttäviä perusteita. Tälle väitteelle ei löydy tukea myöskään Ruotsin ja Norjan kokemuksista. Kummassakin valtiossa alkuperäisväestölle suunnatun, heidän kieltään ja kulttuuriaan koskevien uutisten lähetyksien aika on nähty tärkeäksi asiaksi eikä sen ole todettu heikentävän muun katsojakunnan palvelua.

Pidän epäasiallisena Yleisradio Oy:n selvityksessä esitettyä väitettä siitä, että suuri yleisö kokisi oman palvelunsa merkittävästi heikentyvän jos saamenkielinen uutislähetys sijoitettaisiin keskeisimpään ilta-aikaan. Väite heijastaa syrjivää asennoitumista alkuperäiskansamme, saamelaisia kohtaan.

Korostan sitä, että kysymys on viidentoista minuutin pituisesta uutislähetyksestä. Kun Yleisradio Oy:llä on käytössään neljä TV-kanavaa, en ole voinut vakuuttua siitä, että paremman ajankohdan löytäminen saamenkieliselle uutislähetykselle ei olisi mahdollista. Yleisradiohan on löytänyt hyvän lähetyksien viittomakielisille uutisille (arkisin kello 17.55). Pidän tätä myönteisenä ratkaisuna. Vastaava mahdollisuus tulisi tarjota myös saamenkielisille uutisille. Kuvaavaa on, että esimerkiksi Yle Fem kanava lähettää omien ohjelmien jälkeen Ruotsin TV:n ohjelmaa.

Huomionarvoista on myös se, että uuden, paremman lähetyksien kohdan saaminen ei lisää Yleisradio Oy:n kustannuksia. Kysymys on lähinnä asenteesta.

Yleisradion julkisen palvelun tehtävää on tarkennettu vuoden 2013 alussa voimaan tulevassa Yleisradio Oy:stä annetun lain muutoksessa ([10.8.2012/474](#)).

Tuon lain 7 §:n mukaan yhtiön tehtävänä on tuoda monipuolinen ja kattava julkisen palvelun televisio- ja radio-ohjelmisto siihen liittyvine oheis- ja lisäpalveluineen jokaisen saataville yhtäläisin ehdoin. Näitä ja muita julkisen palvelun sisältöpalveluja voidaan tarjota yleisissä viestintäverkoissa valtakunnallisesti ja alueellisesti.

Tuon pykälän 2 momentin mukaan yhtiön tehtävänä on tuoda täyden palvelun televisio- ja radio-ohjelmisto siihen liittyvine oheis- ja lisäpalveluineen jokaisen saataville yhtäläisin ehdoin. Näitä ja muita julkiseen palveluun liittyviä sisältöpalveluja voidaan tarjota kaikissa televerkoissa.

Julkisen palvelun ohjelmatoiminnan tulee erityisesti:

- 2 momentin 3 kohdan mukaan ottaa ohjelmistossa huomioon sivistys- ja tasa-arvonäkökohdat, tarjota mahdollisuus oppimiseen ja itsensä kehittämiseen, painottaa lapsille suunnattuja ohjelmistoja sekä tarjota hartausohjelmia;
- 2 momentin 4 kohdan mukaan kohdella ohjelmatoiminnassa yhtäläisin perustein suomen- ja ruotsinkielistä väestöä, tuottaa palveluja saamen, romanin ja viittomakielellä sekä soveltuvien osin myös maan muiden kieliryhmien kielellä;
- 2 momentin 5 kohdan mukaan tukea suvaitsevaisuutta ja monikulttuurisuutta sekä huolehtia ohjelmatarjonnasta myös vähemmistö- ja erityisryhmille;

Pidän saamenkielisten uutisten lähetyssajankohtaa Yleisradio Oy:n julkisen palvelun tehtävän hoitamisen kannalta erittäin tärkeänä. Tehtävän tärkeys korostuu vielä, kun otetaan huomioon, että saamelaisilla on EU:n ainoana alkuperäiskansana erityinen asema vähemmistöjemme keskuudessa.

Saatan edellä selostetun käsitykseni Saamenkielisten uutisten kelvottomasta lähetyssajankohdasta Yleisradio Oy:n ja Liikenne- ja viestintäministeriön tietoon lähettämällä päätöksen Yleisradio Oy:n pääjohtajalle ja jäljennöksen Liikenne- ja viestintäministeriölle. Pyydän Yleisradio Oy:tä ilmoittamaan 31.10.2013 mennessä, mihin toimenpiteisiin yhtiö on asiassa ryhtynyt.